

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 702 **din data de 16.11.2022**

Dosar nr.: 715/2021

Petiția nr.: 6519/31.08.2021

Petent(ă):

Reclamat(ă): Universitatea Ovidius din Constanța

Obiect: petenta nu a mai beneficiat de îndrumare pentru redactarea tezei de doctorat ca urmare a încetării raporturilor de muncă între Universitate și conducătorul de doctorat al acesteia; în schimb, patru studenți, cetățeni străini, au fost transferați de către Universitate la alte universități pentru a beneficia de îndrumător (criteriul cetățenie/naționalitate)

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Universitatea Ovidius din Constanța cu adresa în loc. Constanța, Bd. Mamaia, nr.124, 900527

II. Citarea părților

3. Prin adresele nr. 6519/16.09.2021, respectiv nr. 6943 din 16.09.2021 s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat. (fila 6-7 la dosar)

4. Prin adresa nr. 8715/18.11.2021 s-a transmis punctul de vedere formulat de către partea reclamată. (fila 29 la dosar) Atât adresa prin care s-a comunicat citația petentei cât și adresa de comunicare a punctului de vedere s-au reîntors la sediul Consiliului cu precizarea “*expirat termen păstrare*” motiv pentru care s-a comunicat ambele adrese prin poșta electronică (fila 41 la dosar). Prin adresa nr. 163 din 07.01.2022 petenta a transmis concluzii scrise. (fila 42 la dosar)

III. Susținerile părților

Sușinerile petentei

5. Prin adresa nr. 6519/31.08.2021, petenta, studentă doctorand în anul III la Școala Doctorală de Științe Umaniste a Universității Ovidius Constanța, domeniul Istorie, sesizează faptul că în luna ianuarie anul curent conducătorului de doctorat **i-a încetat raportul de muncă cu reclamata, motiv pentru care petenta nu a mai beneficiat de îndrumare pentru redactarea tezei de doctorat pe parcursul anului universitar 2021**. În pofida multiplelor semnale de alarmă lansate atât de petentă cât și de ceilalți studenți, reclamata a manifestat un total dezinteres, comunicând, la solicitarea petentei, prin Adresa nr. 567 din 18.01.2021, faptul că: **“va dispune toate măsurile legale pentru a-și asigura finalizarea programului de doctorat chiar în eventualitatea indisponibilității conducătorului de doctorat actual”**.

Petenta consideră că rectorul UOC, directorul juridic și conducerea Școlii doctorale au discriminat în mod evident studenții doctoranzi cetățeni români, deoarece au demonstrat preocupare exclusiv pentru transferare către alte școli doctorale a **studenților cu cetățenie străină, indiferent de anul de studiu**.

Petenta susține faptul că reclamata a încălcat prevederile art. 29 (3) din H.G. nr. 681 din 28 iunie 2011 **“La desemnarea unui nou conducător de doctorat, consiliul școlii doctorale va avea în vedere prioritar necesitatea ca studentul doctorand să poată finaliza programul de doctorat”**. Școala doctorală a căutat soluții doar pentru studenții străini, fiind transferați studenții din anul I și II , deși erau 6 studenți români înmatriculați în anul 3 și încă 3 studenți români în perioada de grație , cu teze aproape definitivate.

6. Dintre cei 16 studenți rămași fără conducător, cu excepția celor 4 studenți străini care au beneficiat de sprijinul Universității, o singură studentă a reușit să se transfere în luna mai 2021 în cadrul altei Școlii Doctorale.

Menționează faptul că singurul sprijin primit a fost eliberarea unei adeverințe referitoare la situația școlară, cu care să își caute singură un conducător de doctorat dispus să o primească.

În anexă a depus hotărârile senatului Universității referitoare la mobilitatea studenților străini și hotărârile C.A. la care aceasta face referire (din care lipsesc cele despre mobilitatea studenților străini), așa cum sunt publicate pe site. (filele 3-5 la dosar)

7. Prin adresa nr. 163 din 07.01.2022 (fila 43 de la dosar) petenta a formulat concluzii scrise prin care a arătat următoarele aspecte:

- aceasta își menține aspectele sesizate, însă precizează o nemulțumire față de demersul reclamatei, aprobate cu patru luni anterior prin hotărârile de senat nr. 240, nr. 241, nr. 242, nr. 243 din data de 29.04.2021 cu privire la mobilitatea academică definitivă a patru studenții doctoranzi la Dunărea de Jos din Galați, iar, mai apoi, prin hotărârea senatului nr. 265/27.05.2021 cu privire la mobilitatea academică a unui alt student la Universitatea din București, ceea ce conturează evident un neadevăr și implicit o rea credință în executarea contractului de studii.

8. Ca urmare a încetării raporturilor de muncă între U.O.C. Constanța și conducătorul petentei de doctorat din 22.02.2021, nu a mai beneficiat de îndrumare pentru redactarea tezei de doctorat pe parcursul anului universitar 2020-2021 iar OUC

nu a mai răspuns vreunei solicitări scrise până în luna august 2021 după ce a sesizat la Avocatul Poporului lipsa unui răspuns din partea reclamatei.

Petenta a solicitat un răspuns scris de la reclamată în sensul clarificării statutului acesteia (dacă mai este sau nu doctorand, dacă este necesar să continue să plătească taxele de școlarizare, având în vedere că UOC nu își execută contractul), însă petenta nu a primit niciun răspuns în termen legal.

Petenta susține că cele 3 întâlniri video pe platforma ZOOM la care a participat nu au oferit nicio soluție concretă pentru situația excepțională în care se afla.

Mai mult, petenta susține că răspunsul primit prin adresa nr. 1033/10.03.2021 conține informații neadevărate în sensul că, la întâlnirea online din data de 15.03.2021, nu a participat prof. și niciun alt reprezentant din partea domeniului Istorie al Școlii Doctorale de Științe Umaniste.

9. Petenta, la momentul încheierii contractului de studii în anul 2018, nu a știut că profesorul coordonator nu avea un contract de muncă valabil încheiat, în condițiile în care art. 166 alin. 3 din Legea educației naționale nr.1/2011 stabilește foarte clar că pentru a conduce doctorate cadrele didactice și de cercetare care au dobândit acest drept trebuie să aibă un contract de muncă cu un IOSUD. Mai mult, evidențiază faptul că acesta nu a avut un contract de muncă nici când a participat în comisia de admitere din luna septembrie 2018. Reclamata a organizat în luna septembrie 2018 concurs de admitere la studii de doctorat în domeniul istorie, nu doar fără a avea niciun profesor titular în domeniul în care se angaja să școlarizeze studenții admiși dar nici profesori angajați la plata cu ora cu contract de muncă legal încheiat la acel moment. Consideră acest fapt un argument suplimentar al faptului că studenții doctoranzi au rămas fără conducător de doctorat din culpa exclusivă a reclamatei.

10. Prin adresa nr. 6377 din 15.09.2022 (filele 104 -139 la dosar) petenta a transmis contractul de studii universitare de doctorat încheiat cu Universitatea și coordonatorul de doctorat, iar prin adresa nr. 6384 din 15.09.2022 a transmis extras din procesul verbal din ședința Consiliului Școlii doctorale de Științe Umaniste din data de 15.03.2021, Raport de evaluare externă a IOSUD (anexa 2), Cerere petenta (anexa 3).

Sușinerile părților reclamate

Sușinerile Universității Ovidius din Constanța prin rector, Conf. Univ. dr. Dan Marcel Iliescu

11. Prin adresa nr. 8134/28.10.2021 partea reclamată transmite punctul de vedere prin care arată faptul că, începând cu anul II al anului universitar 2020-2021, în speță de la data de 22.02.2021, **conducătorul de doctorat a refuzat continuarea raporturilor contractuale de muncă cu IOSUD Universitatea Ovidius din Constanța, din motive subiective, neimputabile reclamatei. (fila 30 – 40 la dosar)**

Ca urmare a refuzului conducătorului de doctorat de a continua îndrumarea doctoranzilor înmatriculați sub conducerea sa de doctorat, aceștia s-au aflat în situația de a nu mai avea conducător de doctorat sub îndrumarea căruia să își finalizeze studiile doctorale, reclamata fiind pusă în situația de a întreprinde demersuri pentru a identifica alți conducători de doctorat, în același domeniu de studii, care să își exprime acordul de a prelua doctoranzii coordonatorului de doctorat.

12. Susține faptul că nu a îngăduit în niciun moment dreptul petentei de a beneficia de sprijinul, îndrumarea și coordonarea conducătorului de doctorat și a comisiei de îndrumare și, în mod particular, nu a discriminat petenta, adoptând egalitatea de tratament față de toți doctoranzii coordonatorului de doctorat, în încercarea de a identifica un nou conducător de doctorat.

În acest sens, petenta a beneficiat de consiliere permanentă și sprijin pentru mobilitate academică definitivă din partea CSD a Școlii Doctorale de Științe Umaniste. Ca urmare a solicitării de către petentă a unei audiențe în data de 08.03.2021 acesteia i s-a adus la cunoștință stadiul în care se află situația doctoranzilor conducătorului de doctorat, precum și faptul că se încearcă identificarea unor soluții, inclusiv aceea ca, coordonatorul de doctorat să continue contractul de muncă în regim de plată cu ora pentru semestrul II al anului universitar 2020-2021.

13. În data de 15.03.2021 petenta a fost invitată la ședința online a CSD la care au participat toți doctoranzii coordonatorului de doctorat, alături de domnul profesor V.C., conducător de doctorat în același domeniu, în cadrul aceleiași școli doctorale, pentru clarificarea situației create și identificarea de soluții pentru doctoranzi.

14. Reclamata menționează că petenta a fost în deplină cunoștință de cauză, inclusiv prin comunicarea unui extras din procesul-verbal al ședinței, care certifică discuțiile purtate cu doctoranzii, astfel:

- se sugerează doctoranzilor să încerce să ia legătura în scris cu coordonatorul de doctorat (domnul profesor) pentru a clarifica situația relației dintre părți (doctorand/ conducător de doctorat) în raport cu Contractul studiilor doctorale încheiat de către aceștia;

- se propune data de 25 martie ca dată limită până la care doctoranzii așteaptă un răspuns de la domnul profesor;

- în cazul în care coordonatorul de doctorat (domnul profesor) nu răspunde solicitărilor de continuare a îndrumării, Școala doctorală va face, după data de 25 martie, în funcție de situația fiecărui student doctorand, demersuri oficiale de identificare a unor potențiali conducători de doctorat pentru doctoranzii aflați în stagiul, astfel încât aceștia să își poată continua studiile doctorale în condiții optime.

În data de 16 martie petenta a transmis reclamatei, prin email, faptul că, urmare a contactării telefonice a coordonatorului de doctorat (prof.), acesta „a confirmat faptul că nu dorește să continue colaborarea cu U. O. C. și că „este hotărât și nu își va schimba punctul de vedere în ciuda insistențelor noastre”.

În data de 25 martie 2021, așa cum fusese stabilit, a avut loc o a doua ședință de informare colectivă, la care a fost invitată petenta și la care a participat.

15. Arată că în Extrasul din Procesul-verbal al ședinței sunt consemnate următoarele decizii:

- *doctoranzii sunt sfătuiți să înceapă să caute ei înșiși soluții de mobilitate academică definitivă la alte școli doctorale din România, urmând ca SDSU să le elibereze adevărurile care să ateste parcursul doctoral efectuat la Universitatea Ovidius, dar și motivul transferului;*

- pentru perioada în care efectuează căutările, doctoranzii care doresc pot solicita întreruperea studiilor doctorale;
- doctoranzii care nu găsesc nicio soluție de mobilitate academică se pot adresa SDSU care va încerca să contacteze alte școli doctorale din țară la care există domeniul Istorie.

16. Arată că petenta a solicitat o adeverință în vederea mobilității academice definitive, care i-a fost eliberată în data de 26.03.2021. În emailul de solicitare a adeverinței, aceasta invocă discuțiile avute cu reprezentanții IOSUD în data de 25 martie, **dar nu solicită explicit ajutorul pentru transfer, așa cum reiese din emailul anexat.**

17. Cu toate acestea, începând din data de 25 martie, CSD al Școlii doctorale de Științe Umaniste s-a adresat Școlilor doctorale de Istorie de la Universitățile Dunărea de Jos din Galați și Valahia din Târgoviște pentru a solicita sprijin în vederea transferului tuturor doctoranzilor aflați, în diferite stadii de pregătire, sub îndrumarea prof. .

18. Anexează copii ale emailurilor transmise către domnii profesori și (Universitatea Dunărea de Jos din Galați) și (Universitatea Valahia din Târgoviște), din care reiese faptul că a solicitat sprijin în mod nediscriminatoriu pentru toți doctoranzii, iar numele petentei figurează printre doctoranzii pentru care a solicitat transferul, petenta a fost informată personal de reclamată cu privire la acest aspect, printr-un apel telefonic, în data de 31 martie 2021. **Ca atare, alegațiile petentei în sensul că rectorul, directorul juridic și conducerea Școlii Doctorale au discriminat studenții cetățeni rămași, sunt nefondate și nu pot fi reținute.**

19. Directorii ambelor școli doctorale mai sus-menționate au răspuns că, pentru moment, mobilitatea academică la nivel doctoral este imposibilă, toate școlile doctorale din România fiind într-un amplu proces de evaluare, declarându-și disponibilitatea de a relua discuțiile în legătură cu transferurile începând cu luna septembrie 2021.

20. Faptul că Școala doctorală de Istorie de la Universitatea Dunărea de Jos din Galați a acceptat în mod prioritar transferul doctoranzilor străini (din Vietnam, Irak și Macedonia) pe parcursul anului universitar se datorează existenței unor acorduri interministeriale internaționale, cu clauze care vizau expatrierea doctoranzilor în cazul în care nu se găsea o soluție imediată de transfer. A fost vorba, prin urmare de soluții excepționale, în regim de urgență, și nu de un tratament discriminatoriu față de ceilalți doctoranzi.

21. Mai mult, astfel cum a făcut cunoscut și petentei, Școala doctorală de Științe Umaniste din cadrul IOSUD Universitatea „Ovidius” din Constanța a sprijinit demersurile de afiliere a unui nou conducător de doctorat în domeniul Istorie, sens în care i-a adus la cunoștință că, de îndată ce va fi existat posibilitatea, va fi fost îndrumată către acest conducător de doctorat, în vederea continuării studiilor în cadrul universității reclamate.

22. Dispozițiile art. 29 alin. 3 din H.G. nr. 681/2011, invocate ca temei legal de către petentă în sprijinul susținerilor sale privind tratamentul discriminatoriu, trebuie interpretate în integralitatea articolului citat, care reglementează schimbarea conducătorului de doctorat, cu prioritate, la cererea studentului doctorand iar în subsidiar, la alin. 2, dacă se constată indisponibilitatea conducătorului de doctorat. Alineatul 3 al articolului invocat prevede o obligație de diligență, și nu de rezultat, în

sarcina Consiliului școlii doctorale, aceea de „a avea în vedere prioritar necesitatea ca studentul - doctorand să poată finaliza programul de doctorat”, în mod evident această reglementare neputând avea incidență decât în ipoteza existenței a cel puțin unei opțiuni valide de înlocuire cu un nou conducător de doctorat, pentru desemnarea căruia trebuia avut în vedere acest criteriu prioritar. Reglementarea trebuie privită în sensul identității domeniului de studii la care doctorandul este înmatriculat, cu cel în care noul conducător de desemnat, care preia doctorandul, este abilitat să conducă doctorate.

23. Față de afirmația referitoare la lipsa unor răspunsuri din partea reclamatei, arată că petenta s-a adresat prin solicitările înregistrate cu nr. 567/18.01.2021 și nr. 5614/05.05.2021, la care i s-a răspuns prin adresele nr. 2528/18.02.2021 și, respectiv, nr. 10331/10.08.2021, pe care o anexează (fila 10 verso la dosar). Mai mult decât atât, reclamata apreciază că, prin legătura constantă și discuțiile purtate cu doctoranzii profesorului în vederea identificării de soluții pentru continuarea studiilor doctorale, au asigurat transparența decizională, prin deschiderea manifestată față de petentă în comunicarea permanentă a demersurilor pentru soluționarea situației.

24. Nici susținerile cu referire la faptul că IOSUD Universitatea „Ovidius” din Constanța a încălcat principiul transparenței, prin lipsa informațiilor referitoare la transferul doctoranzilor cetățeni străini de pe site, nu pot fi primite, în considerarea faptului că reclamata este ținută să respecte, în calitate de instituție publică, dispozițiile Regulamentului UE 679/2016 și ale legislației naționale incidente în materia protecției datelor cu caracter personal.

25. Arată că a adoptat inclusiv măsuri financiare pentru susținerea tuturor doctoranzilor înscriși sub conducerea științifică a prof. dr., aceștia fiind scutiți de plata taxei de școlarizare aferentă semestrului 1 al anului universitar 2020-2021, prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 714/08.06.2021. Măsura este favorabilă și petentei și i-a fost adusă la cunoștință în corespondența purtată de părți (adresa nr. 10331/10.08.2021).

26. În concluzie, refuzul conducătorului de doctorat, prof. dr., de a mai continua raporturile de muncă cu instituția, în calitate de conducător de doctorat, a condus la crearea unei situații defavorabile pentru toți doctoranzii înmatriculați sub îndrumarea sa, din considerente ce nu țin de culpa subscrisei, ci de voința unilaterală a conducătorului de doctorat. Ca atare, interesele petentei au fost prejudiciate prin manifestarea unilaterală de voință a conducătorului său de doctorat, iar prin demersurile sale IOSUD Universitatea „Ovidius” din Constanța face dovada demersurilor de identificare a unor soluții și măsuri aplicabile, în egală măsură, atât reclamantei, ca și tuturor doctoranzilor aflați în aceeași situație, fără nicio discriminare.

27. În attachment s-a depus răspunsul Universității „Ovidius” din Constanța nr. 15622/13.10.2022, formulat la solicitarea CNCD nr. 6668/26.09.2022 cu referire la dosarul nr. 715/2022, însoțit de înscrișurile indicate.

Ca un prim aspect, se evidențiază faptul că la acest moment la Școala Doctorală de Științe Umaniste din cadrul subscrisei nu mai există niciun student-doctorand al prof. cu statut neclarificat.

Situația celor 16 doctoranzi rămași fără conducător de doctorat ca urmare a situației creată de încetarea contractului individual de muncă al prof. la Universitatea Ovidius din Constanța, după cum urmează:

- 5 doctoranzi sunt transferați la alte școli doctorale din țară, din care 4 cetățeni străini la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați și un doctorand român transferat la Universitatea București;

- 5 doctoranzi au fost preluați de lect. dr., conducător de doctorat abilitat în Istorie în cadrul Școlii doctorale de Științe umaniste din Universitatea „Ovidius” din Constanța, începând cu luna martie 2022;

- 3 doctoranzi au formulat cereri de retragere în datele de 06.07.2021, 23.09.2021 și 24.09.2021. Evidențiem că unul din doctorazii indicați a solicitat retragerea, motivat de admiterea la un alt program de doctorat, iar unul ca urmare a transferului la UMFST „George Emil Palade” Târgu Mureș;

- 3 doctoranzi (printre care și petenta) nu și-au exprimat în scris dorința de a continua studiile, fiind exmatriculați de la studii la finele anului universitar 2020/2021.

28. Referitor la transferul celor 4 doctoranzi străini, evidențiază faptul că Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați și-a exprimat acordul de preluare a acestora, având în vedere în principal situația specifică a cetățenilor străini care studiază în România și care obțin permise de ședere pe perioade limitate, orice întrerupere sau întârziere în efectuarea studiilor putând să conducă la obligarea acestora de a părăsi statul român.

29. În ceea ce privește condițiile de școlarizare a acestora, evidențiază următoarele:

-studenții doctoranzi cetățeni vietnamezi au beneficiat de școlarizare în calitate de bursieri al statului român pe baza Programului interministerial româno-vietnamez 2016-2020 și a acordului emis de MEC cu nr. 1786/CS/28.10.2020 pentru continuarea studiilor doctorale în perioada 1.10.2020-30.09.2021, pe care le anexează.

Se face precizarea că Programul interministerial de cooperare în domeniile educației și formării între Ministerul Educației Naționale din România și Formării din Republica Socialistă Vietnam, valabil în perioada 2016-2020 nu a fost comunicat subscrisei, el fiind apelat în adresele MEC vizând studenții cetățeni vietnamezi, motiv pentru care se pune la dispoziție linkul la care poate fi consultat:

https://gov.ro/fisiere/stiri_fisiere/Untitled_attachment_00704.pdf

- Studenta doctorandă - cetățean macedonean a beneficiat de școlarizare în calitate de bursier al statului român pe baza adresei MEN nr. 2676-23/25/III/RP/7.09.2019, pe care o anexează la prezenta;

- studentul-doctorand din Irak a beneficiat de școlarizare pe cont propriu valutar în anul universitar 2020-2021 pe baza Scrisorii de Acceptare nr. 1402/III/2/CMJ/7.10.2020, pe care o anexăm.

30. Analizând actele atașate la prezenta, se poate constata faptul că studenții doctoranzi străini dețineau permise de ședere cu valabilitate limitată, până în lunile iulie/septembrie/noiembrie 2021 și, respectiv, noiembrie 2022 în cazul studentei din

Macedonia, motiv pentru care Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați a venit în sprijinul acestora cu prioritate.

Mai mult, astfel cum rezultă și din e-mailul transmis în data de 2 aprilie 2021 de prof. dr. de la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați și anexat adresei UOC nr. 14786/27.10.2021, inclusiv reprezentanții Ministerului Educației au solicitat preluarea cu prioritate a studenților doctoranzi cetățeni străini.

Aspectul care prezintă relevanță și care a fost punctat și demonstrat de subscrisa prin mailurile transmise de CSD al Școlii doctorale de Științe Umaniste către Școlile doctorale de Istorie de la Universitățile Dunărea de Jos din Galați și Valahia din Târgoviște (anexate la adresa nr. 14786/27.10.2021) îl constituie faptul că subscrisa a solicitat sprijin în mod nediscriminatoriu în vederea transferului tuturor doctoranzilor aflați, în diferite stadii de pregătire, sub îndrumarea prof..

31. Mai mult, astfel cum se arată prin răspunsul anterior, Școala doctorală de Științe Umaniste din cadrul IOSUD Universitatea „Ovidius” din Constanța a sprijinit demersurile de afiliere a lect. univ. Costel Coroban, astfel încât, începând cu luna martie 2022, acesta a preluat 5 din studenții doctoranzi ai prof.

32. Toate aspectele prezentate demonstrează fără echivoc faptul că Universitatea „Ovidius” din Constanța a adoptat egalitatea de tratament față de toți doctoranzii profesorului, în încercarea de a identifica un nou conducător de doctorat, neexistând niciun indiciu în sensul discriminării petentei, motiv pentru care se solicită respingerea cererii petentei ca fiind neîntemeiată.

33. Anexează la prezenta:

- hotărârile adoptate de Consiliul Școlii Doctorale de Științe Umaniste în data de 25.03.2021, conform solicitării din adresa nr. 6668/26.09.2022;

- înscrieri referitoare la doctorandul din Vietnam: permisul de ședere, adresa MEN nr. 1052B/CS/30.06.2017 înregistrată la UOC sub nr. 10032/10.08.2017, adresa MEN nr. 1052B-1/CS/10.08.2017, acordul emis de MEC cu nr. 1786/CS/28.10.2020;

- înscrieri referitoare la doctorandul din Vietnam: permisul de ședere, adresa MEN nr. 1052B/CS/30.06.2017 înregistrată la UOC sub nr. 10033/10.08'2017, adresa MEN nr. 1052B-4/CS/10.09.2017, acordul emis de MEC cu nr. 1786/CS/28.10.2020;

- înscrieri referitoare la doctorandul din Macedonia: permisul de ședere, adresa MEN nr. 2676-23/25/III/RP/I 7.09.2018 înregistrată la UOC sub nr. 13551/23.09.2019;

- înscrieri referitoare la doctorandul Mkhailif din Irak: permisul de ședere și Scrisoarea de Acceptare nr. 1402/III/2/CMJ/7.10.2020.

IV. Motivele de fapt și de drept

34. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- *la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,*

- *la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat*”.

35. Suntem în prezența unei posibile discriminări directe:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

36. Pentru existența **discriminării directe** trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- *existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;*
- *existența unui criteriu de discriminare;*
- *existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;*
- *tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;*

- **existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.**

37. **În fapt**, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la faptul că petenta, studentă doctorand în anul III la Școala Doctorală de Științe Umaniste a Universității Ovidius Constanța, domeniul Istorie sesizează faptul că, în luna ianuarie anul current, conducătorului de doctorat i-a încetat raportul de muncă cu reclamata, motiv pentru care petenta nu a mai beneficiat de îndrumare pentru redactarea tezei de doctorat pe parcursul anului universitar 2021. În pofida multiplelor semnale de alarmă lansate atât de petentă cât și de ceilalți studenți, petenta susține că reclamata a manifestat un total dezinteres, comunicând la solicitarea petentei nr. 567 din 18.01.2021 că: “va dispune toate măsurile legale pentru a-și asigura finalizarea programului de doctorat chiar în eventualitatea indisponibilității conducătorului de doctorat actual”.

38. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

39. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

40. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage

răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

41. Raportat la obiectul petiției, Colegiul Director al CNCD are în vedere dispozițiile art. 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

42. De asemenea, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

43. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petentă se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui **tratament diferențiat a unor situații analoge** sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui **criteriu** de discriminare conform. art. 2, alin. 1 din OG. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

44. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o

caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile.

45. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

46. Din înscrisurile la dosar, **Colegiul director reține următoarele:**

- conducătorul de doctorat a refuzat continuarea raporturilor contractuale de muncă cu IOSUD Universitatea Ovidius din Constanța, din motive subiective, neimputabile reclamatei;
- ca urmare a refuzului conducătorului de doctorat de a continua îndrumarea doctoranzilor înmatriculați sub conducerea sa de doctorat, aceștia s-au aflat în situația de a nu mai avea conducător de doctorat sub îndrumarea căruia să își finalizeze studiile doctorale;
- în acest sens, petenta a beneficiat de consiliere permanentă și sprijin pentru mobilitate academică definitivă din partea CSD a Școlii Doctorale de Științe Umaniste. Ca urmare a solicitării de către petentă a unei audiențe în data de 08.03.2021, acesteia i s-a adus la cunoștință stadiul în care se află situația doctoranzilor conducătorului de doctorat, precum și faptul că se încearcă identificarea unor soluții, inclusiv aceea ca, coordonatorul de doctorat să continue contractul de muncă în regim de plată cu ora pentru semestrul II al anului universitar 2020-2021;
- în prima etapă se sugerează doctoranzilor să încerce să ia legătura în scris cu coordonatorul de doctorat (domnul profesor) pentru a clarifica situația relației dintre părți (doctorand/ conducător de doctorat) în raport cu Contractul studiilor doctorale încheiat de către aceștia; se propune data de 25 martie ca dată limită până la care doctoranzii așteaptă un răspuns de la domnul profesor;
- în data de 16 martie petenta a transmis reclamatei, prin email, faptul că, urmare a contactării telefonice a coordonatorului de doctorat (prof., acesta „a confirmat faptul că nu dorește să continue colaborarea cu U. O. C. și că „este hotărât și nu își va schimba punctul de vedere în ciuda insistențelor....”.
- în data de 25 martie 2021, așa cum fusese stabilit, a avut loc o a doua ședință de informare colectivă, la care a fost invitată petenta și la care a participat;
- doctoranzii sunt sfătuiți să înceapă să caute ei înșiși soluții de mobilitate academică definitivă la alte școli doctorale din România, urmând ca SDSU să le elibereze adevărurile care să ateste parcursul doctoral efectuat la Universitatea Ovidius, dar și motivul transferului;

- pentru perioada în care efectuează căutările, doctoranzii care doresc pot solicita întreruperea studiilor doctorale;
- doctoranzii care nu găsesc nicio soluție de mobilitate academică se pot adresa SDSU care va încerca să contacteze alte școli doctorale din țară la care există domeniul Istorie;
- petenta a solicitat o adeverință în vederea mobilității academice definitive, care i-a fost eliberată în data de 26.03.2021. În emailul de solicitare a adeverinței, aceasta invocă discuțiile avute cu reprezentanții IOSUD în data de 25 martie, dar nu solicită explicit ajutorul pentru transfer, așa cum reiese din emailul anexat;
- cu toate acestea, începând din data de 25 martie, CSD al Școlii doctorale de Științe Umaniste s-a adresat Școlilor doctorale de Istorie de la Universitățile Dunărea de Jos din Galați și Valahia din Târgoviște pentru a solicita sprijin în vederea transferului tuturor doctoranzilor aflați, în diferite stadii de pregătire, sub îndrumarea prof.;
- au fost anexate copii ale emailurilor transmise către domnii profesori și (Universitatea Dunărea de Jos din Galați) și (Universitatea Valahia din Târgoviște), din care reiese faptul că a solicitat sprijin în mod nediscriminatoriu pentru toți doctoranzii, iar numele petentei figurează printre doctoranzii pentru care a solicitat transferul, petenta a fost informată personal de reclamată cu privire la acest aspect, printr-un apel telefonic, în data de 31 martie 2021; Directorii ambelor școli doctorale mai sus-menționate au răspuns că, pentru acel moment, mobilitatea academică la nivel doctoral este imposibilă, toate școlile doctorale din România fiind într-un amplu proces de evaluare, declarându-și disponibilitatea de a relua discuțiile în legătură cu transferurile începând cu luna septembrie 2021.

47. De asemenea, Colegiul director reține că Școala doctorală de Istorie de la Universitatea Dunărea de Jos din Galați a acceptat în mod prioritar transferul doctoranzilor străini (din Vietnam, Irak și Macedonia) pe parcursul anului universitar se datorează existenței unor acorduri interministeriale internaționale, cu clauze care vizau expatrierea doctoranzilor în cazul în care nu se găsea o soluție imediată de transfer. A fost vorba, prin urmare de soluții excepționale, în regim de urgență, și nu de un tratament discriminatoriu față de ceilalți doctoranzi.

48. Colegiul director mai reține faptul că partea reclamată a adoptat inclusiv măsuri financiare pentru susținerea tuturor doctoranzilor înscriși sub conducerea științifică a prof. dr., aceștia fiind scutiți de plata taxei de școlarizare aferentă semestrului 1 al anului universitar 2020-2021, prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 714/08.06.2021. Măsura este favorabilă și petentei și i-a fost adusă la cunoștință în corespondența purtată de părți (adresa nr. 10331/10.08.2021).

49. În attachment s-a depus răspunsul Universității „Ovidius” din Constanța nr. 15622/13.10.2022, formulat la solicitarea CNCN nr. 6668/26.09.2022 cu referire la dosarul nr. 715/2022, însoțit de înscrierile indicate.

Ca un prim aspect, se evidențiază faptul că la acest moment la Școala Doctorală de Științe Umaniste din cadrul subscisei nu mai există niciun student-doctorand al prof. cu statut neclarificat.

Situația celor 16 doctoranzi rămași fără conducător de doctorat ca urmare a situației creată de încetarea contractului individual de muncă al prof. la Universitatea Ovidius din Constanța, după cum urmează:

- 5 doctoranzi sunt transferați la alte școli doctorale din țară, din care 4 cetățeni străini la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați și un doctorand român transferat la Universitatea București;

- 5 doctoranzi au fost preluați de lect. dr., conducător de doctorat abilitat în Istorie în cadrul Școlii doctorale de Științe umaniste din Universitatea „Ovidius” din Constanța, începând cu luna martie 2022;

- 3 doctoranzi au formulat cereri de retragere în datele de 06.07.2021, 23.09.2021 și 24.09.2021. Evidențiem că unul din doctorazii indicați a solicitat retragerea, motivat de admiterea la un alt program de doctorat, iar unul ca urmare a transferului la UMFST „George Emil Palade” Târgu Mureș;

- 3 doctoranzi (printre care și petenta) nu și-au exprimat în scris dorința de a continua studiile, fiind exmatriculați de la studii la finele anului universitar 2020/2021.

50. Analizând actele atașate la prezenta, se poate constata faptul că studenții doctoranzi străini dețineau permise de ședere cu valabilitate limitată, până în lunile iulie/septembrie/noiembrie 2021 și, respectiv, noiembrie 2022 în cazul studentei din Macedonia, motiv pentru care Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați a venit în sprijinul acestora cu prioritate.

51. Prin urmare, Colegiul director reține că nu sunt fapte de discriminare, nu sunt situații comparabile, a fost vorba, prin urmare de soluții excepționale, în regim de urgență, și nu de un tratament discriminatoriu față de ceilalți doctoranzi. Faptul că Școala doctorală de Istorie de la Universitatea Dunărea de Jos din Galați a acceptat în mod prioritar transferul doctoranzilor străini (din Vietnam, Irak și Macedonia) pe parcursul anului universitar se datorează existenței unor acorduri interministeriale internaționale, cu clauze care vizau expatrierea doctoranzilor în cazul în care nu se găsea o soluție imediată de transfer. A fost vorba, prin urmare de soluții excepționale, în regim de urgență, și nu de un tratament discriminatoriu față de ceilalți doctoranzi.

52. Prin urmare, Colegiul director dispune că, în cazul semnalat de petent, nu se poate reține săvârșirea vreunei fapte de discriminare, potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, republicată (nu sunt situații comparabile);
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Redactat la data de: 19.11.2022
Motivele de fapt și de drept: P.C.S./F.V.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.